Oponentský posudok na habilitačné konanie
Mgr. art Markéta Nováková, ArtD.
Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave

VYSOKÁ ŠKOLA VÝTVARNÝCH UMENÍ
BRATISLAVA
DOŠLO: 1- -04- 2022
ČÍSLO 14 | ZNAČKA R | PRÍLOHY | REFERENT.

Mgr. art Markéta Nováková, ArtD., ukončila bakalárske štúdium na Fakulte užitého umění a designu v Ústí nad Labem (Ateliér keramiky a porcelánu, doc. ak. soch. Pavel Jarkovský). Následné magisterské a doktorandské štúdium absolvovala na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave (Ateliér keramiky, doc. ak soch. Ivica Vidrová) kde od roku 2009 pôsobí ako odborná asistentka. Má za sebou viacero individuálnych aj skupinových výstav a projektov. V rokoch 2008—2011 bola členkou výtvarnej skupiny *STUDIO NOBUS* (s Veronikou Selingerovou a Martinom Bu).

Hlavným (priam osudovým) materiálom Markéty Novákovej sa stal porcelán. Táto špecifická, pomerne exkluzívna, technologicky náročná hmota ju postupne priviedla k vlastnému „dialektu" dizajnérskeho jazyka, charakteristického precíznym prevedením a tvarovou kultivovanosťou. Vo svojich realizáciách dokáže fundovane skĺbiť výtvarný a estetický prejav s materiálovými možnosťami a limitmi. Z formálneho hľadiska uprednostňuje skôr jednoduché geometrické tvary s farebným, či plastickým akcentovaním detailu. Túto polohu zastupujú napríklad limitované autorské kolekcie šálok, ktoré rozohráva vždy v iných variáciách (*Play*, 2009). Inú polohu reprezentuje séria *Bio vázy* (v spolupráci so sochárkou Mirou Podmanickou), za ktoré v roku 2013 získali ocenenie Grand Prix Slovenskej výtvarnej únie (Bienále FORMA 2013). Rafinovaná hra s dekórom, a optické a tvarové efekty síce nezamedzujú praktickému použitiu jej návrhov, zároveň nám ale umožňujú vnímať ich aj ako čisto estetické objekty.

V predkladaných podkladoch na habilitačné konanie preukazuje Markéta Nováková nesporný prehľad v materiálových a technologických procesoch tvorby, ktoré sú predpokladom optimalizácie jej autorských sérií úžitkových/dizajnérskych artefaktov. Svoje produkty vytvára počnúc návrhom, cez modely, formy, liatie, dekorovanie až po finálne prevedenie. Aj vzhľadom na to, že u nás absentuje možnosť spolupráce s porcelánkami (ako napr. v Českej republike) celý proces výroby Nováková realizuje v ateliéri, v niekoľkých kusoch, ktoré je schopná sama vyrobiť. Zatiaľ jedinou výnimkou je spolupráca s Českým porcelánem a. s. Dubí (tanier *Trina*, vyrábaný od r. 2005).

Vo svojej pedagogickej práci, ako ju už nejaký čas registrujem, kladie Markéta Nováková dôraz predovšetkým na dobré zvládnutie základných remeselných zručností v celej škále techník a technológií. Pritom sa študentom snaží sprostredkovať ako sa dané techniky používali a menili v závislosti na moderných potrebách, ale aj naznačiť možnosti ich aktualizácie a využitia v súčasnom dizajne. V rámci svojho pedagogického (i individuálneho výtvarného/dizajnérskeho) pôsobenia hľadá nové estetické kvality keramickej hmoty a usiluje sa o zdokonalenie funkčných parametrov úžitkových/dizajnérskych predmetov.

Hoci znalosť technologických postupov, dôraz na formálne, estetické a úžitkové hodnoty sú bezpochyby nevyhnutnou súčasťou výbavy budúceho absolventa úžitkových odborov, hlina/keramika/porcelán sú aj materiály, ktoré sú nabité symbolikou čím sa stávajú (môžu sa stať) sprostredkovateľom rôznych významov – médiom.

Podnety do diskusie

Môže dôraz na materiálové, formálne a technologické aspekty predmetu uviesť do života aj predmety/diela/projekty s konceptuálnymi, príp. spoločenskými/kultúrnymi presahmi?
Funguje dnes technológia v keramike iba ako nástroj alebo môže fungovať aj ako médium?

Zhrnutie

V habilitačných podkladoch Markéty Novákovej je, aj napriek naznačenej polemike, zjavná profesijná erudícia, pedagogické zanietenie a znalosť odborovej problematiky. Vzhľadom na tieto skutočnosti odporúčam, aby jej bola udelená docentúra v odbore 2.2.1 Výtvarné umenie, zameranie: Keramika.

V Bratislave 1. 4. 2022

Mgr. Naďa Kančevová, PhD.